

Pravo držav članic - Španija

Izvorna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Na tej strani so vam na voljo informacije o španskem pravnem sistemu in splošni pregled pravnega reda v Španiji.

Viri španskega pravnega reda

Viri španskega pravnega reda so določeni v členu 1 Civilnega zakonika:

1. Viri španskega pravnega sistema so zakoni, ustaljene prakse in splošna pravna načela.
2. Vse določbe, ki so v nasprotju z določbami višjega reda, so neveljavne.
3. Ustaljene prakse se uporabljajo le v primeru neobstoja veljavne zakonodaje, če niso v nasprotju z moralo ali javnim redom in so bile potrjene.
4. Pravne prakse, ki niso le razlaga neke izjave volje, se štejejo za ustaljene prakse.
5. Splošna pravna načela se uporabljajo v primeru neobstoja zakonodaje ali ustaljenih praks, ne da bi vplivala na informativno naravo pravnega reda.
6. Pravna pravila iz mednarodnih pogodb se v Španiji ne uporabljajo neposredno, dokler z objavo njihovega celotnega besedila v uradnem listu Španije ne postanejo del notranjega pravnega reda.
7. Sodna praksa dopolnjuje pravni sistem z doktrino, ki jo vrhovno sodišče vedno znova potrjuje pri razlagi in uporabi zakonov, ustaljenih praks in splošnih pravnih načel.
8. Sodniki in sodišča imajo dolžnost, ki se ji ne morejo izogniti, da v vsakem primeru rešijo zadeve, ki jih obravnavajo, z uporabo veljavnega sistema virov.

Vrste pravnih aktov

Ustava: najvišji pravni predpis države, ki velja za vse javne organe in državljane. Neveljavna je vsaka določba ali akt, ki je v nasprotju z ustavo. Razdeljena je na dva ločena vsebinska dela: a) zakonodajni del in b) uredbeni del.

Mednarodne pogodbe: pisni sporazum med nekaterimi subjekti mednarodnega prava, ki ga to pravo ureja. Sestavljen je lahko iz enega ali več povezanih pravnih instrumentov, ne glede na njegov naslov.

Statuti o avtonomiji: temeljni španski institucionalni predpis avtonomne skupnosti, ki je priznan v španski ustavi iz leta 1978 in odobren s sistemskim zakonom. Vsebovati mora vsaj ime skupnosti, ozemelske meje, ime, organizacijo in sedež avtonomnih institucij ter pristojnosti, ki so jih prevzele.

- Zakon: obstaja več vrst zakonov.
- Sistemski zakon: zakoni, ki se nanašajo na razvoj temeljnih pravic in civilnih svoboščin, ki potrdijo statute o avtonomiji in splošni volilni sistem ter drugi zakoni, ki so navedeni v ustavi.
- Navadni zakon: zakon, ki ureja zadeve, na katere se nanaša sistemski zakon.
- Zakonodajni odlok: pomeni, da parlament prenese na vlado pooblastila za sprejemanje predpisov s statusom zakona v zvezi z nekaterimi zadevami.
- Zakonski odlok: začasne zakonodajne določbe, ki jih vlada sprejme v izrednih razmerah in nujnih primerih ter ne vplivajo na ureditev osnovnih državnih institucij, pravic, dolžnosti in svoboščin državljanov iz naslova I ustave, sistem avtonomnih skupnosti ali splošno volilno pravico. Nemudoma jih je treba predložiti v razpravo in glasovanje celotnemu spodnjemu domu parlamenta (*Congreso de los Diputados*), in sicer v 30 dneh od njihovega sprejetja.

- Uredba: splošno pravno pravilo, ki ga sprejme izvršna oblast. V hierarhičnem sistemu se uvršča takoj za zakonom, ki ga na splošno razvija.
- Ustajljene prakse: opredeljene so kot „skupek pravil, ki izhajajo iz bolj ali manj stalnega ponavljanja enotnih dejanj“. Šteje se, da ustajljene prakse pomenijo kolektivno in spontano voljo, če so splošne, stalne, enotne in trajne.
- Splošna pravna načela: naštetih splošnih pravil, za katere se – ne da bi bila vključena v pravni sistem na podlagi uradnih postopkov – šteje, da so del pravnega reda, ker so podlaga drugih naštetih posebnih pravil ali abstraktno obsegajo vsebino skupine takih pravil. Uporabljajo se za odpravo pravnih vrzeli ali razlago pravnih predpisov.
- Sodna praksa: temelji na sodbah, ki enako razlagajo neko pravilo in jih izdaja vrhovno sodišče ter – v primeru nekaterih zadev, v zvezi s katerimi je pristojnost omejena na avtonomne skupnosti – višja sodišča v zadevnih avtonomnih skupnostih. Če se sodnik ali sodišče oddalji od doktrine vrhovnega sodišča, odločba ne postane samodejno neveljavna, temveč je podlaga za kasacijsko pritožbo. Vrhovno sodišče se lahko kljub temu kadar koli oddalji od svoje ustajljene sodne prakse.

Hierarhija predpisov

V členu 1.2 španskega Civilnega zakonika je določeno, da so „določbe, ki so v nasprotju z določbami višjega reda, neveljavne“. To pomeni, da je treba nujno opredeliti hierarhijo pravil, zato španska ustava v ta namen ureja povezave med različnimi predpisi ter njihova hierarhična in sodna razmerja.

V skladu z ustavo je prednostni vrstni red predpisov španskega prava naslednji:

1. ustava,
2. mednarodne pogodbe,
3. zakon v strogem pomenu: sistemski zakon, navadni zakon in predpisi s statusom zakona (vključno s kraljevim zakonskim odlokom in kraljevim zakonodajnim odlokom),
4. predpisi, ki jih določi izvršna oblast in imajo svojo hierarhijo, odvisno od organa, ki jih izda (kraljevi odlok, odlok, ministrski odlok itd.).

Poleg tega je bilo opredeljeno načelo pristojnosti v zvezi s predpisi, ki jih prek svojih parlamentov izdajo avtonomne skupnosti.

Institucionalni okvir

Institucije, pristojne za sprejemanje predpisov

Institucionalni okvir v Španiji temelji na načelu delitve oblasti, pri čemer ima zakonodajno oblast *Cortes Generales* in zakonodajne skupščine avtonomnih skupnosti.

Vlada ima izvršilno oblast, vključno s pristojnostmi za zakonsko urejanje, in včasih izvaja zakonodajna pooblastila, ki jih nanjo prenese *Cortes Generales*.

Lokalni organi imajo regulativno oblast, ne zakonodajne oblasti.

Zakonodajne pobude dajejo vlada, spodnji in zgornji dom parlamenta, skupščine avtonomnih skupnosti in ljudstvo.

Postopek odločanja

Mednarodne pogodbe: obstajajo trije mehanizmi potrjevanja, ki so odvisni od vrste tem, ki jih ureja pogodba.

- Prvič, sistemski zakon omogoča sklenitev pogodb, s katerimi se mednarodni organizaciji ali instituciji dodeli izvajanje pristojnosti, ki izhajajo iz ustave.
- Drugič, vlada se lahko v imenu države zaveže k upoštevanju pogodb ali sporazumov s predhodnim dovoljenjem *Cortes Generales* (parlamenta) v naslednjih primerih: pri političnih pogodbah, vojaških pogodbah ali sporazumih, pogodbah ali sporazumih, ki vplivajo na ozemeljsko celovitost države ali temeljne pravice in dolžnosti iz naslova I, pogodbah ali sporazumih, ki vključujejo finančne obveznosti za davčne organe, pogodbah ali sporazumih, ki zahtevajo spremembo ali odstopanje od katerega koli zakona ali zakonodajne ukrepe za njihovo izvajanje.
- Končno, v zvezi z vsemi drugimi temami je treba le nemudoma obvestiti spodnji in zgornji dom o sklenitvi pogodbe.

Mednarodne pogodbe, ki so bile veljavno sklenjene, postanejo del notranjega pravnega reda po tem, ko se uradno objavijo v Španiji. Od določb mednarodnih pogodb je mogoče odstopati, jih spremeniti ali odložiti njihovo uporabo le na način, določen v pogodbah, ali v skladu s splošnimi pravili mednarodnega prava. Mednarodne pogodbe in sporazumi se odpovejo po istem postopku, po katerem se sprejmejo.

Zakon:

Svet ministrov odobri predloge zakonov in jih skupaj s pojasnitvijo razlogov in ozadja, potrebnih za sprejetje odločitve o njih, predloži spodnjemu domu.

Ko spodnji dom sprejme predlog navadnega ali systemskega zakona, predsednik spodnjega doma o tem nemudoma obvesti predsednika zgornjega doma, ki predlog zakona posreduje v razpravo zgornjemu domu. Senat lahko v dveh mesecih po prejetju osnutka vložijo veto na predlog zakona ali ga spremenijo. Veto mora biti sprejet z absolutno večino.

Predloga zakona ni mogoče predložiti v privolitev kralju, če spodnji dom ni ratificiral prvotnega osnutka z absolutno večino v primeru veta ali z navadno večino v dveh mesecih od njegove predložitve ali če ni glasoval o spremembah, ki jih sprejme ali zavrne z navadno večino. Obdobje dveh mesecev, v katerem lahko zgornji dom vložijo veto na predlog zakona ali ga spremenijo, se skrajša na dvajset koledarskih dni v primeru predlogov zakona, ki jih vlada ali spodnji dom razglasi za nujne.

Kralj v petnajstih dneh potrdi zakone, ki jih sprejme *Cortes Generales*, jih izda in ukaže njihovo takojšnjo objavo.

- Systemski zakon: sprejetje ali sprememba systemskih zakonov ali odstopanje od njih zahteva absolutno večino v spodnjem domu pri končnem glasovanju o predlogu zakona v celoti.

Uredba: uredbe se izdajajo po naslednjem postopku:

- postopek začne pristojni center za oblikovanje politike s pripravo ustreznega predloga, ki sta mu priložena poročilo o potrebnosti in ustreznosti uredbe ter finančno poročilo, ki vključuje oceno povezanih stroškov;
- v pripravljalnem postopku je treba poleg poročil, mnenj in predhodnih obveznih odobritev pridobiti vse študije in opraviti vsa posvetovanja, ki se štejejo za ustrezne za zagotavljanje učinka in zakonitosti besedila. Uredbam mora biti v vsakem primeru priloženo poročilo o učinku vidika spola, ki ga imajo ukrepi iz predloga;
- če neka določba vpliva na legitimne pravice in interese ljudi, se te lahko zasliši v razumnem roku, ki ni krajši od 15 delovnih dni. Predlog se predloži v javno posvetovanje v navedenem obdobju, če to zahteva narava določbe;
- Splošni tehnični sekretariat (*Secretaría General Técnica*) mora v vsakem primeru poročati o predlogih uredb brez poseganja v odločitve Državnega sveta v primerih, ko je to zakonsko določeno;
- če lahko uredba vpliva na razdelitev pristojnosti med državo in avtonomne skupnosti, je treba o tem predhodno obvestiti Ministrstvo za regionalno politiko (*Ministerio de Política Territorial*);
- uredbe, ki jih potrdi vlada, je treba pred njihovo veljavnostjo v celoti objaviti v uradnem listu Španije.

Zbirke podatkov o zakonodaji

Uradni list Španije ima zbirko podatkov o vsej zakonodaji, objavljeni od leta 1960: [Iberlex](#).

Ali je dostop do zbirk podatkov brezplačen?

Dostop do te zbirke podatkov je brezplačen.

Kratek opis vsebine

Na spletni strani uradnega lista Španije so na voljo uradni listi, objavljeni od leta 1960.

Na voljo je iskalnik za iskanje po zakonodaji in najavah ter po zbirkah ustavne sodne prakse od leta 1980, sodne prakse državnih odvetnikov (poročila in sodbe od leta 1997) in državnega sveta. Končno, spletna stran ponuja storitve zakonodajnih obvestil, javnih objav in vpogledov v informacije in dokumentacijo.

Sorodne povezave

[IBERLEX/ Zbirka podatkov o španski zakonodaji](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 12/03/2019